Пам'ятка викладачу

Що викладачу не варто робити і чому?

«Шляхетна людина висуває вимоги до себе, низька людина висуває вимоги до інших».

Викладач - викладач

Принижувати професійні здібності колеги через особистий конфлікт.
особисті конфлікти/не вподобання треба вирішувати професійно, не підриваючи авторитет колеги

Привласнювати чужі ідеї, методики чи навчальні матеріали.
повага до авторства є частиною академічної доброчесності

Створювати навмисних перешкод у роботі колеги.
етика професійної взаємодії передбачає співпрацю, а не конкуренцію будь-якою ціною

Поширювати неперевірені звинувачення щодо колеги.
справедливість передбачає перевірку фактів, перш ніж робити висновки

Перебивати/знецінювати думку колеги під час професійного обговорення.
повага до співрозмовника є основою професійного діалогу, навіть якщо погляди відрізняються.

Втручатися в роботу колеги без необхідності або попередньої домовленості.
кожен викладач має право на професійну автономію та власний спосіб організації роботи

Використовувати інформацію, якою колега поділився особисто.
довіра в колективі передбачає делікатність і конфіденційність.

Давати непроханих оцінок зовнішності, сім'ї, характеру чи особистого життя колеги.
навіть «доброзичливий» коментар може бути недоречним і порушувати особисті межі

Порушувати особистий простір колеги без потреби.
професійна комунікація не скасовує особистих меж людини

Використовувати службове становище для тиску на колегу
Не використовувати посаду, авторитет або професійні зв'язки для примусу колеги до небажаних дій.

Дискредитувати колегу перед студентами
Не формувати у студентів негативне ставлення до іншого викладача та не обговорювати його професійні недоліки в присутності студентів.

Створювати нерівні умови професійної співпраці
Не приховувати від колеги важливу робочу інформацію, яка необхідна йому для виконання професійних обов'язків.

Викладач - студент

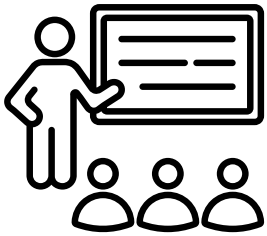
Виявляти фаворитизм та упередженість
кожен учасник освітнього процесу має право на рівне й об'єктивне ставлення.

Принижувати гідність людини
педагогічна професія ґрунтується на повазі до особистості.

Нав'язувати власні погляди
викладач має навчати аналізувати й аргументувати,а не вимагати особистої згоди.

Поширювати особисту інформацію/плітки
конфіденційність -важлива складова професійної етики
культура спілкування -визначає атмосферу в освітньому середовищ

Ігнорувати перевантаження та психоемоційний стан
здатність помічати втому та проявляти гнучкість формує атмосферу довіри й безпеки, без яких продуктивне засвоєння знань неможливе.

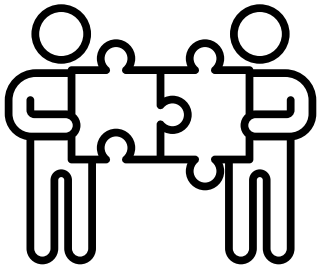
Змінювати правила гри посеред процесу
непрозорі дедлайни або раптова поява нових вимог до завдань породжують тривожність.
Чіткі домовленості на старті - основа довіри та взаємної поваги.

Порушувати професійну дистанцію
Не допускати надмірно особистого спілкування, недоречних жартів чи запитань.

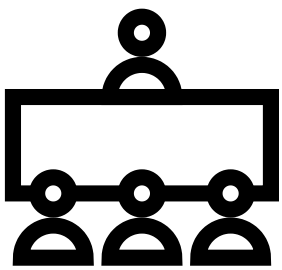
Порівнювати студентів за зовнішніми ознаками, категоріями та навчальними результатами.
Кожен студент має оцінюватися за власним прогресом.

Зловживати професійною владою
Не використовувати залежність студента від оцінювання, рекомендацій чи рішення викладача для особистої вигоди

Використовувати студентів у власних інтересах
Не залучати студентів до особистих справ, приватного бізнесу, безоплатної роботи чи інших дій, не пов'язаних із освітнім процесом.

Принижувати або публічно соромити студента за помилки
Помилка є частиною навчання і не може бути підставою для висміювання, образ чи публічного приниження

Карати студента за незгоду або критику
Академічна оцінка не повинна залежати від того, наскільки погляди студента збігаються з позицією викладача.

Використовувати студентські роботи у власних інтересах без дозволу
Не публікувати, продавати чи використовувати ідеї та роботи студентів як власні результати

Вступати зі студентом у стосунки, що створюють конфлікт професійних ролей
Не допускати романтичних або інших особистих стосунків у ситуації професійної залежності.

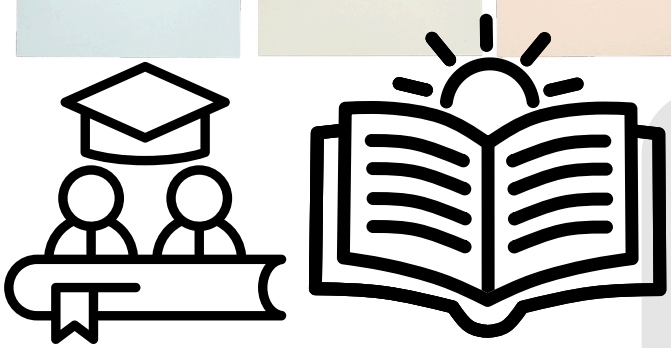
Викладач - адміністрація

- **Не сповіщати про запізнення або відсутність без поважної причини.**
  адміністрація має вчасно знати про зміни, щоб організувати освітній процес
- **Ігнорувати законні вимоги та організаційні рішення адміністрації.**
  викладач має дотримуватися правил закладу, посадових обов'язків і погоджених управлінських рішень
- **Приховувати від адміністрації проблеми, які можуть вплинути на освітній процес.**
  про проблему краще повідомити вчасно, щоб її можна було вирішити до того, як вона матиме наслідки
- **Приймати одноосібно рішення, які стосуються роботи інших викладачів або студентів**
  якщо питання виходить за межі повноважень викладача, його потрібно погодити з відповідальною особою
- **Фальсифікувати робочі показники заради звітності**
  не подавати неправдиву інформацію про результати навчання, відвідування, виконану роботу чи інші професійні показники.
- **Використовувати адміністративні ресурси у власних інтересах**
  не використовувати службові приміщення, техніку, бази даних, час працівників чи інші ресурси для особистих потреб без відповідних підстав.

Викладач - соціальні мережі

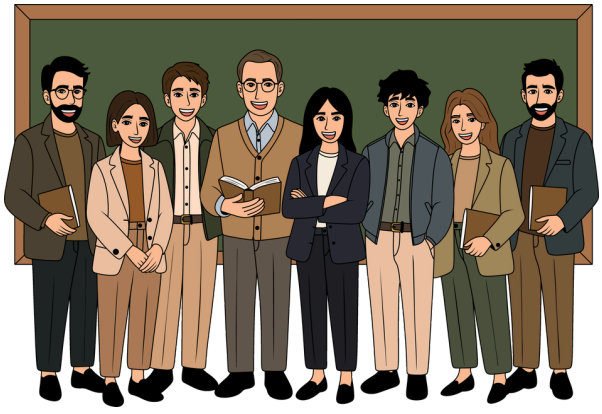
- **Пам'ятати про цифровий слід.**
  опублікована інформація може залишатися в мережі навіть після видалення, тому перед публікацією варто оцінити її зміст і наслідки
- **Розділяти особисте та професійне.**
  особистий аккаунт не повинен ставати місцем для обговорення службових питань, конфліктів чи оцінювання студентів
- **Дотримуватися професійного стилю спілкування в соціальних мережах на робочих сторінках.**
  публічні висловлювання педагога можуть впливати на довіру до нього як до фахівця
- **Публікувати фото, відео та персональні дані студентів без належної згоди**
- **Використовувати соціальні мережі для професійного тиску на студентів**
  не вимагати підписки, лайків, коментарів чи поширення особистого контенту
- **Публікувати неперевірену інформацію від імені професійної спільноти**
- **Розголошувати службову або конфіденційну інформацію**

Викладач - держава

- **Порушувати вимоги законодавства щодо мови освітнього процесу.**
  мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова; закон передбачає окремі визначені ним винятки
- **Використовувати у професійній діяльності ресурси, платформи чи контент, використання яких заборонене законодавством України.**
  викладач, як і будь-який працівник, зобов'язаний дотримуватися встановлених законом обмежень
- **Ігнорувати обов'язок постійно підвищувати професійну кваліфікацію.**
  педагогічний працівник має постійно професійно розвиватися
- **Приймати неправомірну винагороду за оцінку, рішення чи послугу.**
  професійне рішення не може бути предметом особистої вигоди
- **Фальсифікувати офіційні документи, результати навчання, звітність чи інші професійні дані.**
  документи та результати освітньої діяльності мають бути достовірними,викривлення інформації може мати юридичні наслідки
- **Порушувати часові межі**
  спілкування у пізній час чи надмірна фамільярність розмивають професійну дистанцію
- **Приховувати випадки порушення прав учасників освітнього процесу**
  не замовчувати факти насильства, булінгу, дискримінації чи інших серйозних порушень безпеки та прав людини.
- **Використовувати державні ресурси у приватних цілях**
  не використовувати майно, кошти, обладнання або службові можливості державної/комунальної установи для особистої вигоди.

Викладач – батьки / законні представники

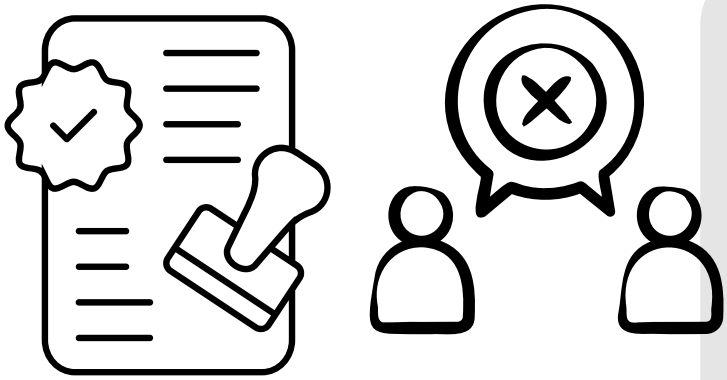
- Розголошувати батькам конфіденційну інформацію про інших студентів
- Використовувати батьків для вирішення особистих або службових питань, які не належать до освітнього процесу
- Перекладати професійну відповідальність за освітній процес виключно на батьків
- Обговорювати особисті чи сімейні проблеми студента з іншими батьками
- Вимагати подарунків, послуг або коштів як умови особливого ставлення до студента

Викладач – цифрові технології / ШІ

- Використовувати штучний інтелект без перевірки отриманої інформації.
- Завантажувати персональні та конфіденційні дані студентів у цифрові сервіси без належних підстав
- Використовувати ШІ для автоматичного прийняття важливих педагогічних рішень без професійної перевірки
- Видавати згенерований або чужий матеріал за власну професійну чи наукову розробку
- Використовувати цифрові технології для невиправданого контролю за студентами

Викладач – професійна спільнота / суспільство

- Використовувати статус педагога для поширення неперевіреної інформації
- Представляти особисту думку як офіційну позицію закладу освіти
- Дискредитувати професію педагога свідомим порушенням професійних та етичних норм
- Використовувати професійний авторитет для особистої реклами або комерційної вигоди без належного розмежування професійної та приватної діяльності

Загальнопедагогічні табу

Не принижувати гідність людини

Не застосовувати фізичне чи психологічне насильство

Не зловживати педагогічною владою

Не дискримінувати та не допускати фаворитизму

Не порушувати особисті й професійні межі

Не розголошувати конфіденційну інформацію

Не фальсифікувати результати та не привласнювати чужі досягнення

Не використовувати освітній процес для особистої вигоди

Так званий педагогічний такт, без якого вихователь, хоч би як вивчив він теорію педагогіки, ніколи не буде добрим вихователем-практиком...

К. Д. Ушинський, «Людина як предмет виховання»